

tíðindablaðið
sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: Piff Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirskjótari: Krisjan Dahl
Bláðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: Piff Sosialurin
Prent: Piff Pressan 1981

Allende — Pinochet og Breckmann

RODRIGO ANDRÉS ROJÁS DE NEGRI gjørdist bert 19 ára gamal. Saman við gentu síni var hann við til eina friðarliga mótmælisgongu móti hernaðarstýrinum hjá Pinochet í Chile. Harðrenda lögreglan legði uppí og myrði frá hond. Átta chil-enarar lógu eftir. Ein teirra var Rodrigo Andrés Rojas De Negri. Saman við gentu síni varð hann fyrst pindur. Síðani oystu teir tækið undir í bensini og settu eld á. Rodrigo brendi spakuliga í hel, meðan lögreglumeninir skemtandi hugdu at. Genta hansara livir framvegis illa.

ETTA er bert ein av teimum mongu milliónunum av sorgarsøgum úr tí suður-amerikanska landinum Chile, sum tann harðendi einaræðisharinn og fascisturin Pinochet er upphavsmaður at. Í samfull 13 ár hevur tað eydnast hesum fókaræðisins og menniskjanna bæðla og figginda nummar eitt at kúga og knúsa sitt egna fólk.

NÚ um dagarnar varð ein drápsroynd framd móti sama Pinochet. Tað var um reppið, at hann her varð offur fyri egnu gerningum sínum. Tað var nevniliga sami Pinochet, sum í 1973 við eitt hernaðarkvett tók valdið í Chile og myrði tann táverandi demokratisk valda forsetan Salvadore Allende. Sami Pinochet hevur síðani tá hundraðtúsundtals mannalagnur á samvitskuni.

VIT minnst, hvussu tað gekst teimum, sum undir krígunum framdu drápsroyndir móti leiðandi nazistum — og øllum teimum, sum stýrið ynskti at leggja undir illgruna, fyri at tann hátt at sleppa av við allar hugsandi figgindar eins og andstøðingar. Júst somuleiðis gongur við øllum andstøðingum hjá Pinochet í Chile í hesum døgum. Í hevndartosta sínum sendir Pinochet sínar leigugermer inn í hvarja fátækkrakroyu í hvuðsstaðnum Santiago og øðrum býum at revsa tey, hann heldur vera tækið. Illgrunin og hevndarhugur hansara kennir einki mark. Borgarligir politikarar og borgarligir persónar annars, ið hesi seinastu 13 árin hava sett seg upp móti Pinochet-stýrinum og kortini hava verið spardir, tí Pinochet hevði nóg mikið við at taka sær av teimum vinstravendum, teir verða nú eisini dripnir ella settir fastir.

PINOCHET nýtir allar snildir fyri at varðveita vald sitt. Meðan amerikumenin í 1973 góvu honum sín fulla stuðul í kvettroyndini móti Allende, hevur harkapur hansara verið sjálv amerikamonnum ovboðin. Teir hava tí í seinastuni kravt, at hann skal seta demokratisku rættindini í gildi aftur í landinum, tí annars fær hann ikki longur stuðul úr USA.

oddagrein

MEN eins og Hitler á sinni visti, hvørjar snildir hann skuldi taka til fyri at fáa fólkioð at tekkjast sær, so ger Pinochet. Hann skipar fyri tiltøkum og bryggjar lygusegur, sum skulu geva bæði fólkunum í Chile og amerikonsku vinnum ta fatan, at ágangurin frá vinstravendum er so álvarssamur, at tað er neyðugt at fara fram við harðari hond og at lata landið vera í undantaksstöðu. Herfyri kunnigjordi Pinochet, at menn hansara høvdu funnið fleiri goymslur við vápnun, og at andstøðingar áttu sær. Síðani er tað komið fram í chilenskum bløðum, at hetta eru ispunnar søgur og skulu brúkast mótmegis USA fyri at amerikanarar skulu fáa ta fatan, at kommunistisk vandin lúrir í Chile.

SLÍKAR eru metodurnar, sum Pinochet brúkar og ikki so undarligt, at tað hevur eydnast honum at hildi landið í undantaksstöðu í næstan 13 ár. Nú er tað so lýst í krígsstöðu eisini, og nú hevur so heimurin nærum ongan møguleika at fylgja við, hvat hendir teimum mongu, sum hava talað at hernaðarstýrinum.

MEDAN vit hoyra hesar sannroyndir, so eru tað fólk í Føroyum, virknir politikarar, sum verja og skammroða Pinochet. Tað nýtast tí als ongar avdúkingar av loynilugum felagsskapum í Danmark fyri at avdúka stavnemann fólkafloksins Óla Breckmann fyri at fremja undirgravandi virkseini og fyri at vera í hóslag við gomlum sum nýggjum nazistum og fascistum. Sami Breckmann skrivaði í 1979 grein í málagnu fólkafloksins um Allende og Pinochet. »Tíbetur fekk Allende sekkinn«. Hetta vóru orðini og skoðsmálið, fólkafloksmaðurin og sokallaði verjin av fólkareðinum, Óli Breckmann, hevði til tann demokratisk valda Allende, sum í 1973 skammiliga varð myrður av Pinochet, sama Pinochet, sum Dagblaðið síðani hevur stuðlað og skjúlað um bert tí hann hatar marxistar, kommunistar og aðrar vinstrahallar.

HELDUR offra demokratið enn at geva demokratisk valdum socialistiskum forsetum ein møguleika at vísa tað í verki, tað fólkioð hevur valt teir til. Hvar er logikkurin og hvar er menniskjað, tá ein, ið sigur seg verja fólkareðið, um somu tíð tekur undir við Pinochet og freist yvir deyða Allende? Pinochet hevur sagt, at hann hevur einki til yvirs fyri politikarum. Og har eru Óli Breckmann og hann samlikir. Heldur ikki Óli Breckmann hevur nakað til yvirs fyri politikarum, um teir ikki halda og meina tað sama sum hann. Munurin á teimum er bert tann, at Pinochet myrðir politikararnar. Óli Breckmann undirgrevur teir.

jamú

LFÚ, Føroya Ungdómsráð og íbúðarnevndin

Í seinastu Miðskiftuni harmast Tórálvur Weihe um, at LFÚ skal verða hildið uttanfyri íbúðarnevndina. LFÚ er sum tú eisini skrivar, limur í Føroya Ungdómsráð (FUR). FUR hevur fingið eitt umboð í íbúðarnevndina. Tað at FUR, ið umboðar allan føroyskan ungdóm, fær eitt umboð í íbúðarnevndina og ikki LFÚ, má sigast at vera tað einasta rætta. Hvi LFÚ skal hava ein serstakan framhjárátt fram um hini feløg-

ini, ið mynda FUR, dugi eg ikki at siggja.

LFÚ hevur ein lim í nevndini hjá FUR og skuldi sostatt havt beinleiðis ávirkan á arbeiði hjá FUR og harvið eisini á arbeiði í íbúðarnevndini. Um hetta ikki er so, mugu tit heldur taka í egnan barm.

Tá ein lesur greinina hjá Tórálvi, fær ein ta fatan, at LFÚ er tann einasti demokratisk felagsskapurin í FUR. Ein kundi hugsa sær at Tórálvur

greinar hetta »postulat« eitt sindur betri.

Til seinast: FUR er ein demokratiskur felagsskapur, ið umboðar 14 feløg, og tað kann ikki sigast at vera demokratisk, at LFÚ skal hava nakran framhjárátt. Heldur ikki er tað demokratisk, at melda seg út úr einum felagsskapi, um ein ikki hvørja ferð fær sín vilja.

Eyðólv Dimon

Hugleiðing og veruleiki

So kom tú aftur í donsk bløð, Óli Breckmann. Men um ein skal taka tað fyri fult, sum Ekstra Blaðið skrivar og tað, sum bleiv nevnt í tí donsku »TV-avisini«, ja so er tú komin í eitt veruliga »eksklusivt selskab«. Innast inni haldi eg tú er komin í hatta umhvørvið orsakað av tínum áskónum um sosialistar o.l.

Satt at siga, so haldi eg at tú ert komin í hatta »komplottið«.

Fólkaflokkurin í síni heild má hava etið tinni sjónarmið. Tú byrjaði jú sum blaðstjóri í 1974. Fólkaflokkurin livir ella dúvar uppá sínar hugsjónir sum ein sokallaður fólkflokstur. Men sum vanligur javnaðarmaður býður tann flokkurin mær

alt móti. Lat tey ríku fáa frið og so hava vit ein »millum-klassa« (lønarlaga sæð) og so tey harúti — tey, sum arbeiða til breyð. Hetta er tykkara politikkur.

Fyri meg, so gevur javnaðarflokkurin tað einasta svarið. Vit skulu ikki út í tann kommunistiska leirin fyri at finna eina ella aðra loysn. Vit skulu virka fyri javnari løn millum rík og fatæk.

Hetta er kanska sum lættisoppalesnaður hjá teimum, ið stuðla Óla B. Men vit eru mong, ið ynskja at vit fóru fri fyri skivingini á Traðarvegi.

Tað vóru sanniliga aðrar tíðir tá Knút Wang, sáli stýrði blaðskutuni hjá Fólkaflokkinum.

Hann var eisini tann vælumtókta kommunal-

politikarin her í Havn. Eg kann jú til tinn kunnleika, Óli, nevna Sigfred Skaale, sala, ið ynskti alt gott fyri Havnina, men tó eisini fungeraði sum landspolitikari.

Føroyingar hava altíð okkurt at klandrast um kanska onkran jarðarteig men lat fara, tí tað hava vit nokk ikki patent upp á.

Arbeidrarørslan og við henni Føroya Javnaðarflokkur arbeiða móti teimum um miðum, sum folkaflokkurin við »magt og agt« aldri fær víkað.

Nógv er broytt góði blaðstjóri og lukkuvis nógv til tað betra. Reyða bók og rustikustar eru farin tíð. Vit skulu víðari.

Havnarmaður

Ræðuligt

Fyri nakað síðani var ein filmur í barnasjónvarpinum, sum var sjáldsama góður. Tá yvirstaðið var, komu tvær sera fittar gentur fram á skermin, men hvat sker?

Jú onnur sigur við hina, at hetta var ein RÆDU-

LIGA góður filmur!

Tað fyrsta vit mugu vænta av hesum fittu gentunum má vera, at tær vita, hvat tær sjálvar siga.

Tíverri vita tær hetta ikki, tí EINKI fær verið RÆDULIGA gott, av tí at orðið sigur, at tað er

nakað vit ræðast, og við ræðast ikki nakað, sum ei vakurt og gott, sum henda frálíka góða filmin.

Tí gera hesar dæmligu genturnar ongentið til tilmist aftur, tí gera tær tað, so gera tær synd móti sær sjálvum og børnunum, sum tær tala til.

Vinarliga
Viggo Dalsgaard

Meinlíkt nýnazismu

Jú, jú, nú gerst mikil rómur av, at komið er undan kavi, at okkara politiski playboyur á dana-tingi, Óli Breckmann, hevur kukkað bleytt — hann er rættiliga frammalaga í økrum, sum er sera meinlíkt nýnazismuni.

Men so er at spyrja, hvar skal hann annars vera. Vit kenna hann jú her heima á landi. Hvat hevur hann ikki hunddálkað okkara bestu

menn.

Nú hevur hann útviðkað hetta virkseimið niður til Danmark, er lagstur á Gert Petersen fyri, at hann hevur í barnaárum gjørt tað sama sum Kai Munk gjørdi í ungdominum: at ligga á búkinum fyri monnum sum Mussolini og Hitler.

Tað var sanniliga heldur ikki sørt fyri hetta sama her á landi undir krígunum, tað komst neyvan út fyri

dyr fyri klapparum hjá fólkaflokkinum, tá almennir fundir vóru, sum teir fóru seg at.

Meira enn so at byrsa varð havd á lofti móti P.M. Dam, og Louis Zachariassen varð álopín á opnari gotu.

Jú Óli hevur gott til at breðga.

Honum kunnu vit vera errin av. Hann ger tað hann er settur til.

xx